

**PRÍHOVOR PREZIDENTA SR
pri príležitosti regionálnych osláv
80. výročia SNP v Brezne**

Brezno, 31.8.2024

Vážené pani poslankyne a poslanci,
vážené pani štátne tajomníčky,
vážený pán štátny tajomník,
vážený pán primátor,
vážení účastníci osláv SNP,

som veľmi rád, že sa vám môžem prihovoriť na regionálnych oslavách 80. výročia Slovenského národného povstania. Oceňujem, že popri hlavnom podujatí, ktoré prebiehalo v Banskej Bystrici, si tento významný historický dátum pripomínajú aj ďalšie regióny, vrátane vášho mesta.

Ved' práve Horehronie, stred Slovenska a okolité vrchy, boli srdcom povstania a sú s ním dodnes bytostne späté. Pôsobili tu aktívne partizánske skupiny, prebiehali tu ťažké boje a zároveň na túto oblasť dopadla aj železná päsť krutej nacistickej odplaty.

Dodnes nezaschla krv masakru v Nemeckej, padlých partizánov na svahoch Prašivej a Chabenca. Dodnes tlejú zbytky plameňov pomsty v Kališti a v Balážoch, ktoré boli centrom Partizánskej republiky. Takisto bol dejiskom tragédií aj neďaleký Čierny Balog. Málokde v našej vlasti nám táto smutná, ale i slávna kapitola našich dejín ožíva pred očami tak plasticky a trojrozmerne, ako práve tu na strednom Slovensku medzi hrebeňmi Slovenského Rudohoria a Nízkych Tatier.

Je chvályhodné, že sa Horehronie usiluje priblížiť tieto historické miesta a okamihy svojim obyvateľom i návštevníkom - a to aj populárno-náučnou formou a budovaním turistických, či cyklistických trás. Napokon i dnešné oslavy sú spojené s polmaratónom, ktorého účastníci si mohli preveriť svoju fyzickú zdatnosť.

Rovnako ma teší vaša snaha zachovať odkaz povstania pre ďalšie generácie. Hoci od jeho vypuknutia ubehlo už 80 rokov, stále sú medzi nami priami účastníci či svedkovia tejto významnej historickej udalosti. Ich spomienky a výpovede nám umožňujú

chápať a precítiť osudy ľudí, do životov ktorých nemilosrdne zasiahli hrôzy fašizmu - systému, ktorý sa opieral o násilie, nenávisť a rasovú či náboženskú nadradenosť jedných nad druhými.

Milióny ľudí v celej Európe - Slovensko nevynímajúc - stratili svoje práva, dôstojnosť, svoju identitu i budúcnosť, aby ich napokon totalitná moc pripravila aj o holé životy často mimoriadne beštiálnym spôsobom. Tým, že naši predkovia proti tomuto zlu povstali so zbraňou v ruke, prispeli k definitívnej porážke nacizmu. Veď Slovenské národné povstanie bolo druhým najväčším ozbrojením vystúpením vo vojnovnej Európe. No zároveň to bol jasný signál, že Slováci a Slovenky odmietli nespravodlivosť a neludskosť. Že sa prihlásili k hodnotám slobody, demokracie a rovnosti medzi ľuďmi i medzi národmi - k hodnotám, ktorým ostávame verní i dnes.

Dovoľte mi, aby som vyslovil poďakovanie hrdinom Slovenského národného povstania i všetkým, ktorí sa zaslúžili o to, aby sa mohli obyvatelia Slovenska opäť slobodne nadýchnuť. Všetkým, vďaka ktorým sa môžeme i dnes tešiť z daru slobody. Som presvedčený, že ich odvaha a statočnosť ostane pre nás príkladom, inšpiráciou, ale aj zdrojom vlastenectva a hrdosti v dnešných neľahkých časoch.

Prajem vám ešte príjemné odpoľudnie, nech vám program dnešných osláv prinesie príjemné a intenzívne zážitky.

Ďakujem.